

Afdeling	: PRO - Projecten	B&W-voorstel: DJ-2273248
Naam opsteller voorstel	: Kelly Reijnders K.Reijnders@weert.nl,0625133792	Zaaknummer: 2272841
Portefeuillehouder	: L.A.W. (Lizbeth) Steinbach	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Participatieverordening.

Voorstel

1. De Participatieverordening vast te stellen.
2. De Inspraakverordening 2004 in te trekken.

Inleiding

Op 8 juni 2023 heeft de raad het Beleidskader Participatie 2023-2026 vastgesteld. Hierin is de participatievisie van de gemeente Weert beschreven. Om stappen richting onze ambitie te zetten, zijn concrete resultaten geformuleerd die we de komende jaren willen behalen. Een van de resultaten in het Beleidskader Participatie 2023-2026, pagina 12 luidt: "Formele spelregels voor inwoner- en overheidsparticipatie leggen we vast in een participatieverordening. Deze regels gelden voor onszelf en voor externe initiatiefnemers"

Het opstellen van een participatieverordening is in lijn met waartoe de 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' oproept. Deze wet is door de Tweede Kamer op 26 oktober 2023 aangenomen. De wet spoort decentrale overheden aan om beleid te ontwikkelen voor de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en dit uit te werken in een participatieverordening (die in de plaats komt van de huidige inspraakverordening). Om dit mogelijk te maken, wordt artikel 150 van de Gemeentewet uitgebreid om de huidige inspraakverordening te verbreden naar een participatieverordening. Daarnaast wordt het uitdaagrecht, als specifieke vorm van participatie, wettelijk verankerd. Met het uitdaagrecht kunnen inwoners hun overheid uitdagen om de uitvoering van een taak over te nemen zoals het beheer of onderhoud van een park of buurthuis.

Gelet op het doel van de wetgever en op het hierboven genoemde beleidskader zien we aanleiding om de Weerter regelgeving in lijn te brengen met de beoogde wijziging van artikel 150 van de gemeentewet. De Inspraakverordening 2004 wordt daarom vervangen door de Participatieverordening.

Relatie tot de strategische visie

In de strategische visie wordt onder meer aangegeven dat:

- Weert in 2030 mede vorm wordt gegeven door burgerkracht en ook door samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De gemeente betreft inwoners proactief bij het zoeken naar oplossingen voor uitdagingen.
- De gemeentelijke overheid initiatieven vanuit de samenleving faciliteert en nieuwe vormen van burgerparticipatie inzet.
- Het vertrouwen in de overheid afneemt en er werk aan de winkel is om dat terug te winnen of te versterken.
- Iedereen meedoet of zich tenminste uitgenodigd voelt om een bijdrage te leveren.

De Participatieverordening sluit hierop aan. Zo bepaalt de verordening de spelregels om het 'samen doen' in goede banen te leiden. Middels heldere spelregels willen we verwachtingen managen, zodat de energie en betrokkenheid vanuit de samenleving in goede banen wordt geleid. De kennis en ervaringen van inwoners betrekken we bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid en middels deze Participatieverordening geven we duidelijkheid over de manier waarop we dat doen.

Met participatie willen wij enerzijds bijdragen aan de realisatie van de ambities in de strategische visie 2030. Anderzijds zien wij participatie als een middel voor een betrouwbare, toegankelijke en samenwerkende gemeente.

Beoogd effect

De gemeente Weert is een betrouwbare, toegankelijke, integere en professionele gemeente.

Beoogd(e) doel(en)

Participatie is een instrument om een viertal doelen te bereiken. We zetten participatie in om:

- Het initiatief en de energie uit de Weerter samenleving te versterken;
- De kwaliteit van het beleid en uitvoering te verbeteren;
- Het draagvlak voor het beleid en uitvoering te vergroten;
- Een meer toegankelijke en beter samenwerkende gemeente te worden.

Argumenten

1.1 De Participatieverordening geeft duidelijkheid over de rolverdeling en spelregels bij participatie en is een uitwerking van het beleidskader Participatie 2023-2026.

Maatschappelijke opgaven grijpen direct in op het leven van inwoners en vragen om hen vroegtijdig en zorgvuldig te betrekken. Participatie is niet vrijblijvend en vraagt om tijd, inspanning, vertrouwen, ruimte en duidelijke kaders vanuit de gemeente. De Participatieverordening heeft als doel de kwaliteit van lokale democratische processen te vergroten, de relatie tussen gemeente en inwoners te versterken en helderheid te scheppen over proces en rolverdeling. Het is een bevestiging van wat we al doen en regelt waar we nog geen spelregels hebben. De Participatieverordening ziet primair toe op formele beleidsprocessen. Informele contacten vallen buiten deze formele regels.

In het beleidskader Participatie 2023-2026 staat dat we aan de voorkant stil moeten staan om te bepalen of er participatieruimte is en zo ja, wat die ruimte is. Het geeft duidelijkheid als de gemeente bij elk beleidsvoornemen of initiatief vastlegt op welke manier participatie wordt toegepast. De Participatieverordening geeft hier invulling aan. In de Participatieverordening worden verschillende niveaus onderschreven, zoals informeren, raadplegen, advies vragen, co-produceren en (mee)beslissen.

1.2 De Participatieverordening legt vast hoe we procedureel omgaan met het (voorgenomen wettelijke) uitdaagrecht.

Het uitdaagrecht houdt in dat inwoners (lokale) overheden uitdagen met het overnemen van lokale voorzieningen en taken wanneer zij denken het zelf anders en beter te kunnen organiseren. De bepalingen uit artikel 7 van de Participatieverordening bieden houvast in het geval een bestuursorgaan wordt uitgedaagd, hoewel de normen deels ook een open karakter hebben. De afweging om in te gaan op de uitdaging zal altijd maatwerk met zich meebrengen.

2.1 De bepalingen uit de Inspraakverordening 2004 worden integraal overgenomen in de Participatieverordening.

De bepalingen over inspraak uit 2004 zijn nog actueel en worden daarom volledig overgenomen in de Participatieverordening.

Kanttekeningen en risico's

1.2.1 De rol van de wijk- en dorpsraden kan in de participatieverordening worden vastgelegd.

Er zijn gemeenten die in hun participatieverordening nadrukkelijk de rol en positie van wijk- en dorpsraden hebben benoemd. In het beleidskader Participatie 2023-2026 hebben we aangegeven dat we samen met de wijk- en dorpsraden behoeften, taken, rollen en verantwoordelijkheden willen vaststellen. Dit traject loopt en daarom is in deze participatieverordening (nog) geen artikel hierover opgenomen.

Financiële gevolgen

De Participatieverordening an sich kent geen financiële gevolgen, hierin zijn enkel afspraken vastgelegd die voortkomen uit het Beleidskader Participatie 2023-2026. Over de financiële gevolgen hiervan heeft reeds besluitvorming door uw raad plaatsgevonden in mei 2023. Zoals bepaald in de begrotingsbehandeling wordt op de personele capaciteit ter uitvoering van het Beleidskader Participatie 2023-2026 in de raad nader teruggekomen.

Participatie

De Verordening verankert de afspraak die de gemeente met zichzelf maakt op het gebied van participatie. Het is een uitwerking van het beleidskader Participatie 2023-2026. Over de Participatieverordening an sich heeft daarom geen participatie plaatsgevonden.

Communicatie

Na vaststelling wordt de bekendmaking officieel gepubliceerd in het Gemeenteblad. De verordening is te raadplegen via de gemeentelijke website (www.weert.nl/verordeningen) en via www.overheid.nl.

Planning

Na vaststelling volgt implementatie. De uitwerking wordt meegenomen in het concernplan van de gemeentelijke organisatie.

Evaluatie

Werken met vernieuwde spelregels zal niet direct vlekkeloos lopen. Het is van belang om van die momenten te leren door te evalueren. Deze leerpunten kunnen leiden tot een herijking van de Participatieverordening.

Jaarlijks informeert het college de raad via een raadsinformatiebrief over de uitvoering van het Beleidskader Participatie 2023-2026. Hierin wordt de Participatieverordening meegenomen.

Bijlage(n)

1. Participatieverordening
2. Inspraakverordening 2004

Bijbehorend ontwerp-raadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

De secretaris,	De burgemeester,
A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken

Advies raadscommissie

Dit wordt gevuld door de griffie na de behandeling in de raadscommissie.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 november 2023,

besluit:

1. De Participatieverordening vast te stellen.
2. De Inspraakverordening 2004 in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 december 2023.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken